

מסורת הש"ס

(א) מיר טו: (ב) יתכן להיות דלמיר רב ארשיעא אכל לא מליצי רב ארשיעא ברייתא דהיא חף על פי שהיא סדר ברייתא גם ר' יוחנן סתם לא נזכר בברייתא בשום מקום וכן הנה גלגלון במיר (טו: א) [לעיל טו: וי"ג] (ד) רש"ל מ"ז, (ה) [ויקרא טו: א] ויטבול וטהר לערב (רש"ל, ו) [נו"ע תוספתא דה"ל ג' ד"ה סופרמו ועוד שם ע"ל: ד"ה היראה וכו'] מגילה כ: ד"ה ספירה וכו' ר"ה ע"ה שם ומוספות מיר טו: ד"ה וכו',

גליון הש"ס

גמ' וקסבר אין שוחטין וזורקין: עיין לקמן ג' ע"ה מוס' ד"ה לא קשיא:

מוסף רש"י

בשני שלה. סכבר ראתה ציוס שמיני ועד שלא ראתה ציוס תשיעי שאל שומרת כגדו לדע' אל תראה בג' ימים ג' ראיות וסוף זכר (נדר טו: א) אובחל. כפסח דטמא היא וכו' דלית' אובחל פטורה מלעשות פסח שני דלית' פסחים לא מעכבא (טו: א) וב' בעל שתי ראיות. בין ציוס אחד בין בשני ימים כדלמירין הס' (צ"ק כד). תלה דמכור את הוצ' כריתות דמכור חלת תהיה טומאתו טומא, ואת הוצ' צימס, דמכור ואם כי יזכר וזכר דמכור ימים רביע, מיעוט ימים שנים ששלה (נדר טו: א) בשביעי שלו. שאין בין זכר שנים חלילי נקט שאל אלא קרבן, שבעל ג' מונה ו' ונתחיל קרבן ובעל ג' מונה ו' ואינו מנחיל קרבן, הכי נקט בעל שמי ראיות ושומרת יום משום דלאו בני קרבן נינהו, דעל הק' דבני קרבן לא מצי למשטע עליה בשביעי משום דלא מצי אכלי פסח בערב, דכפרת קרבן דבני לאחיי בשמי מעכבא להו דקרי' (יבמות עד: ה) ביא כפרתו וכו' נקדש (נדר טו: א).

מוסף תוספות

א. על טומאת התהום דייב. מוס' שאין. ב. דלא סבירא לן כר' יוסי אלא. שם. ג. דאי איכא שימור היכי מייחייב קרבן הא שמואל לא תראה עוד. ד. כלומר שנתחלת לראות שעה גדולה במעור יום ויראה עד הלילה. ו. משמע בהדיא דמחייב היום הבא שיעלה שימור קריין. ס. א. [ו]יבא וכו' כמותא אמרה לשמועתי. מוס' דה עב. ד"ה היראה. [ו]יבא. בתחילת ההשבר, תחילת ספירת יבבת, ולשם דראי קרן לנ למנות טוף היום ככולו. מוס' שאין. ח. הבא אין דין כלל ק"י. שם.

בשני שלה. עדיין ספק הוא שמא תראה יום זה ויטורף עם אחרת גם מחר וכו' להו שלשה והוא לה זכה גמורה ואם לא תראה תטורף לערב: אינה אובחל. שהי צריכה להיות עוד מחר שומרת יום כנגד יום: ופטורה מלעשות פסח שני. קס"ד כיון דשעת שמיטה

וזריקה ספק הוי מראה לין מטומאת התהום דזיבה ואע"ג דליגלאי מילתא למפרע נטמאה ודאי בטומאת התהום: מכאן ולהבא היא מטמאה. שומרת יום כנגד יום אספירה קלת היום וטבילה טהורה מטומאה של אחרת וכו' הדר חזיא צו ציוס מטמאה מכאן ולהבא ומהיה מחר שומרת יום כנגד יום הלכך צוריקה ושמיטה טהורה מעלייתה הוא. ורבנן פליגי עליה ואמרי דכי חזיא איגלאי מילתא למפרע דזיבה היא וחדא טומאה היא ובשעת שמיטה ספק הוי וחיציצת בפסח שני. ולקמיה פריך קרן דלרבי יוסף כל חד וחד טומאה באנפי נפשיה הוא היאך מצטרפים לזיבה לעשות זכה גדולה: בעל שמי ראיות. דאילו בעל ג' ראיות לא חזי למיכל לאורחא עד שיצא קרבנותיו בחד ובשמיני נמי לא מצי למינקט ומייתי ואח"כ ראה מטמא משכב ומושג למפרע דכיון דלא מצינה ראשונה לשעה שאי ראיה לקרבן היא לה הק' זיבה אחרית ומושג ומשכב שמאחמול לאחר טבילה ועד הנה טהור למפרע אפילו טבל צו' שחרית: משכבות ומושבות שלאחר טבילתו טמאין שהרי סתם מניינו והרי הוא כבתחלתו דמכר (ויקרא טו) וספר לו שבעת ימים והרי אינן. ומקדמתי נמי בשומרת יום למפרע אלמא נמי למפרע מטמאה ואפ"ה פטר לה מפסח שני ש"מ טעמא משום דטומאת התהום הוי. ומשכבות ומושבות רבותא נקט להו מפני שהן אז הוטומאה לטמא אדם ובדצנן זה אז חלוק משאר טמאין: מדרבנן. אכל מדאורייתא לא מטמאו אלא מכאן ולהבא לא הזכיר חזקיהו וכו' דילמא יליף תמיד מופסח אמר רבה ק"ו ומה במקום שלא הותרה לו טומאה ידועה הותרה לו טומאה ידועה התהום מקום שהותרה לו טומאה ידועה אינו

וצריך לספור ו' אחרים: וא"ל רבי יוחנן לא יספור אלא יומא. ויחזור ויספור יום א'. והיונ אמילתיה דר' יוחנן מה נפשא אי למפרע מטמא לזין מקצת היום עולה לו ולא נגמרה ספירתו: כולו נמי נספור. דמכר' וספר לו ו' ימים לטהרתו טהרה אחת לכולן שלא תהיה טומאה מפסקת ציניה צמס' נדה (דף ג'): ואם מנה לסירוגין כי הכא יסתור יומא וישלימנו למחר נמצאת הפסקה ציניה: ואם מכאן ולהבא מטמא. שעתה לו מקצת היום וגמרו ספורין שלו: יומא נמי לא נספור. אלא הרי הוא כראיה ראשונה של זיבה אחרת ואין צה אלא טומאת ערב ויטבול לערב ויטהר (דק"ל ראה ראשונה של זכר קרי בעלמא הוא צמס' נדה (דף עב): אלא. ה"ק ר' יוחנן לא יסתור ולא יומא כלומר אפילו יומא לפי שכבר עלתה לו מקצת היום ככולו ושלמו ספורין שלו ואלא מכלל זיבה: וא"ל. ר' ארשיעא לרבי יוחנן: ר' יוסי קאי כוונת. דס"ל נמי מכאן ולהבא הוא מטמא מדפטר ליה לעיל מפסח שני אלמא קסבר ר' ארשיעא למפרע דר' יוסי מדרבנן קאמר:

והא ר' יוסי דר'. מסקנא דמילתיה הוא ולא משום קשיא מיימי לה: [פ] דאילו בצעלים לא מהני שרץ וקאמר דטומאת התהום דמת מיהא הותרה לו: אין שוחטין וזורקין על עמא שרץ. ואשמעינן דטומא' התהום נמי דחיא ליה: היכי משכחת לה. כיון דלית ליה מקצת היום עולה לה לאספירה ומכאן ולהבא מטמאה הו"ל כל יומא טומאה באנפי נפשה: בשופעס. כל שלשה רצופין דלא הוה לה מנינא כלל: אי נמי ברוחא שני בש"ש. דכל תחלות הימים היו בטומאה דאין כאן ספירה כלל. ובשני צין השמשות סגי דאיכא טומאה א' ימים רצופין כגון דה"ש של ע"ש יש כאן סוף ערב שבת ותחלת שבת וצין השמשות של מחר שהוא סוף השבת ותחלת א' בשבת הרי ג' ימים רצופין ואין כאן תחלת יום טהור שיעלה לספירה ולפי הדברים למ"ד מקצת היום ככולו תחלת הלילה עולה לספירה וא"ש עלות השחר מדאצטרך למנקט צין השמשות ולא נקט משכחת לה בשבירה צלילות: צמסי. כל השנה ואליצא דמאן דאמר טומאה דחיה היא ציצור קצעי רב יוסף הכי אי אצטרך להדר אכהן טהור משום טומא' התהום אי לא ואליצא דמ"ד לקמן [ש] דטומאת התהום מרי צין גבי מיר ועושה פסח אפי' לכתחלה כגון שזעה לו לפני זריקה: בקרבנותיו. דמיר ועושה פסח: צמקום שלא הוסרה לו טומאה ידועה. כלל כגון מיר ועושה פסח שהן קרבנות יחיד: מקום שהוסרה לו טומאה ידועה. היכא דליכא טהורין:

ביצד צולין פרק שביעי פסחים

פא.

לאן משום דסבר דציין מרצה. תימה לרשב"א מנ"ל דילמא הא דפטורין היינו משום דסבר דנשים בשני ראיות ואור"י דבהדיא מוכח לקמן סוף פרק האשה (דף טז: א) דרבי יוסי סבר נשים בשני חוצה: קסבר רבי יוסי מכאן ולהבא היא מטמאה. פי' ואין

סבירא לן כרבנן דלמפרע מטמאה וא"ת כי ס"ד נמי דטעמא דרבי יוסי משום דסבר לין מרצה"א מאי פריך לימא דס"ל כרבנן וי"ל שלא רצה לעשות מחלוקת חדשה שלא מנינו תנאים חלוקים כנגד אכל דלמפרע הוא מטמא מנינו תנאים בשליה נדה (דף עב). אמתי' דטבילה יום שלאחריו ושימשה: אי נמי כגון ראתה שני ימים בין השמשות. מדלא משני ברוחא צלילות משמע דספירת לילה היא ספירה וכן פי' בקונטרס וקשה לרבי"א דתנן פ' שני דמגילה (דף כ.) וכן שומרת יום כנגד יום לא מטבול עד הנך החמה ומסיק בגמ' קמ"ל כיון דצעי שימור שימור ציממא הוא וכן בשליה נדה (דף עב). אמר ושין ברוחא תוך י"א יום וטבילה לערב ושמשה שמתמאים משכב ומושג וחיציצת בקרבן משמע אפילו לא ראתה אח"כ ומשום דצלילה לא חשיב שימור וי"ל דודאי ספירת לילה לא הויא ספירה ומ"מ לא מצי לאוקמא ברוחא צלילות משום דכיון דסבר רבי יוסי מקצת היום אספירה בשביעי הוי ככולו ה"ה אס פסקה בחלי היום שיעלה לה שימור סוף הנשאר לכך מוקי בשופעת"ל שלא היה סוף היום צטורה אי"ג ברוחא שני צין השמשות ולכא למימר שיעלה לה אמצעי שיימור לא אמר מקצת היום ככולו אלא או תחלתו או סופו אכל אמצעי לא וכן איתא בזהדי במיר צפ"ב (דף טו). דקאמר רבי יוסי זכה גמורה היכי משכחת לה כיון דחזיא פלגא דיומא אידך פלגא סליק לה שימור"ל ומשני כגון דחזיא תחלת יומא סמוך לשקיעת החמה דלא הוה שעתא ציוס דליקא לה ממנינא ותלמא יומי לאו דווקא דלחיה שלישי לא חיישין שמהא סמוך לשקיעת החמה מאלתר שכבר ראתה שני ימים סמוך לשקיעת החמה אפי"ה שא"פ שלא מוסר סמוך לשקיעת החמה סתם היום כולו ובחוקת טמא הוא מה הבוקר כלומר כל מה שנגע היום כולו נטמא. ואקשינן לר' יוחנן מאי דנתיב אי למפרע הוא מטמא יסתור הימים כולן אפילו אפילו יומא רבי יתור. ונתיבן כך אמר רבי יוחנן לא יסתור ולא יומא אלא משעה שראה. ואמר לו רבי ארשיעא רבי יוסי קאי כוונת. ש"מ דרבי ארשיעא סבר דהאי דמטמא בוב בעל שתי ראיות ובשומרת יום כנגד יום למפרע מדרבנן. דאי מאורייתא טהור מעליא הוא מדאמרין ליה לרבי יוחנן דאמר אינו סתור ולא יומא רבי יוסי קאי כוונת. והשאל דאוקימנא לר"י מכאן ולהבא היא מטמאה [למח בלבד] למעוטי מאי. ופוטו מניה רבכהו הותרה לו טומאת התהום לא לעולם ויחזין לא לעולם בבבליס דפסח וקסבר אין שוחטין וזורקין על טמא שרץ. ואיצטרך קרא או בדרך חזקה דשמעינן מניה או בדרך חזקה למעוטיה. מטומאת התהום. ולר' יוסי לא משכחת לה זכה גמורה אלא בשופעת דם בלא פסקה בין יום ליום. אי נמי ביראה שני בין השמשות ביצד. כגון שראתה ערב שבת בין השמשות מחזיקין ראיתה לשני ימים בערב שבת ובשבת. ועוד ראתה בשבת בין השמשות מחזיקין ראיתה בין השמשות לשבת וליום ראשון. הנה ראתה שלשה ימים זה אחר זה הרי זו זכה גמורה. בעי רב יוסף כהן המרצה בתמיד הותרה לו טומאת התהום או לא. אמר רבה קל וחומר ומה יחיד שלא הותרה לו טומאה ידועה, הותרה לו טומאה ידועה. היכא דליכא טהורין:

צלילה וצלנא שמהא קודם היום שלא יעלה לה שימור תחלת יום ג' וא"ת והא אמרין צפרק צנות כותים (דף נד ג'). דכותית יום שפוסקת סופרתו למינן שצעה הא רבי יוסי נמי סבר הכא סוף היום ככולו וי"ל דלא אמר סוף היום ככולו בתחלת חשבון אלא דוקא צסון חשבון כי הכא כגון זכ בשביעי או שומרת יום כנגד יום שאין לה למנות יומא' וסוף חשבון מסוף חשבון אית לן למילף ולא מתחלת חשבון ואשכחן חילוק צין תחלת חשבון לסוף חשבון צפ"ק דר"ה (דף ג') נדה עולה לה סוף היום בתחלתו ואין תחלת היום עולה לה בצופה אע"ג דהתם הוי אפיכא מסכנתנו':

אמר רבא ק"ו ב' מקום שהותרה לו טומאה ידועה אינו דין שהותרה לו טומאת התהום. וא"ת וימנא דיו מה טומאה ידועה לא הותרה אלא היכא דלא אפשר ה"נ טומאת התהום וי"ל דעדיפא פריך אפילו לר' ערפון דלית ליה דיו היכא דמיפריך ק"ו (בב"ד כה). א' ליש

התהום כדנתן נטמא טומאת התהום, הציץ מרצה, צבור שהותרה להם לטומאה ידועה, שנאמר איש איש כי יהיה טמא לנפש, איש נדחה לפסח שני ואין צבור נדחה לפסח שני.

עין משפט גר מצוה

סו א מיי פ"ה מה' משכב ומושג הלכה ט: סב ב מיי פ"ו מה' ק"פ הלכה ג: סב ג מיי פ"ג מה' מחוסרי כפרה הלכה א:

רבינו חננאל

בשני שלה ואחר כך ראתה, הרי זו אינה אוכלת ופטורה מלעשות פסח שני. ושניין קסבר רבי יוסי טהורה היתה בשעת זריקה ובטורא ומכאן ולהבא מטמא כלומר משעה שראתה היא טמאה. איני דר' יוסי סבר מכאן ולהבא מטמאה, דהתניא רבי יוסי אומר זכ וכו' וכו' ראיות ששוחט וזרקו עליו בשביעי שלו, וכן שומרת יום כנגד יום ששוחט וזרקו עליה בשני שלה ואחר כך ראתה, מטמאין משכב ומושג למפרע. ושניין מאי למפרע דקתי מדרבנן, ודייקין מדתנן ר' ארשיעא זכ שראה זכב בשביעי שלו סותר לא שלפניו, וכל מה שנגעו באותן ששה ימים כולן טמאין. ורבי יוחנן אמר לא יסתור אלא אפי"ה שלא ראה סמוך לשקיעת החמה סתם היום כולו ובחוקת טמא הוא מה הבוקר כלומר כל מה שנגע היום כולו נטמא. ואקשינן לר' יוחנן מאי דנתיב אי למפרע הוא מטמא יסתור הימים כולן אפילו אפילו יומא רבי יתור. ונתיבן כך אמר רבי יוחנן לא יסתור ולא יומא אלא משעה שראה. ואמר לו רבי ארשיעא רבי יוסי קאי כוונת. ש"מ דרבי ארשיעא סבר דהאי דמטמא בוב בעל שתי ראיות ובשומרת יום כנגד יום למפרע מדרבנן. דאי מאורייתא טהור מעליא הוא מדאמרין ליה לרבי יוחנן דאמר אינו סתור ולא יומא רבי יוסי קאי כוונת. והשאל דאוקימנא לר"י מכאן ולהבא היא מטמאה [למח בלבד] למעוטי מאי. ופוטו מניה רבכהו הותרה לו טומאת התהום לא לעולם ויחזין לא לעולם בבבליס דפסח וקסבר אין שוחטין וזורקין על טמא שרץ. ואיצטרך קרא או בדרך חזקה דשמעינן מניה או בדרך חזקה למעוטיה. מטומאת התהום. ולר' יוסי לא משכחת לה זכה גמורה אלא בשופעת דם בלא פסקה בין יום ליום. אי נמי ביראה שני בין השמשות ביצד. כגון שראתה ערב שבת בין השמשות מחזיקין ראיתה לשני ימים בערב שבת ובשבת. ועוד ראתה בשבת בין השמשות מחזיקין ראיתה בין השמשות לשבת וליום ראשון. הנה ראתה שלשה ימים זה אחר זה הרי זו זכה גמורה. בעי רב יוסף כהן המרצה בתמיד הותרה לו טומאת התהום או לא. אמר רבה קל וחומר ומה יחיד שלא הותרה לו טומאה ידועה, הותרה לו טומאה ידועה. היכא דליכא טהורין: